

Katowice, 27 czerwca 2022 r.

Założenia do sporządzenia projektu zmiany planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003

Obszar Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003 został wyznaczony w związku z wypełnieniem zobowiązań Polski wynikających z Dyrektywy Rady 92/43/EWG z 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory. Obszar ten został zatwierdzony przez Komisję Europejską jako mający znaczenie dla Wspólnoty Decyzją Komisji 2008/25/WE z 13 listopada 2007 r. Uszczegółowienie granic obszaru zostało zatwierdzone Decyzją Komisji 2010/44/UE z dnia 22 grudnia 2009 r. Przedmiotowy obszar Natura 2000 został wyznaczony jako specjalny obszar ochrony siedlisk Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie (PLH240003) (Dz. U. poz. 910). Obszar Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003 stanowi teren o powierzchni 3490,80 ha w obrębie miast Bytom i Zabrze oraz gmin Radzionków, Tarnowskie Góry i Zbroslawice. Obszar ten obejmuje system podziemnych wyrobisk, chodników i sztolni, które stanowią zimowisko nietoperzy. Występujące w granicach obszaru kompleksy leśne również stanowią siedliska nietoperzy, a także są miejscem występowania siedlisk przyrodniczych wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. Jeden z przedmiotów ochrony obszaru występuje również na hałdzie dolomitowej.

Przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003 są populacje zwierząt:

- 1323 nocka Bechsteina *Myotis bechsteinii* (populacja rozrodcza),
- 1324 nocka dużego *Myotis myotis* (populacja zimująca),

oraz siedliska przyrodnicze:

- 6130 murawy galmanowe *Violetalia calaminariae*,
- 9130 żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*),
- 9150 ciepłolubne buczyny storczykowe (*Cephalanthero-Fagenion*).

Przedmiotowy obszar Natura 2000 w części pokrywa się z rezerwatem przyrody „Segiet”, który ma obowiązujący plan ochrony. Plan ten nie spełnia jednak wymogów przepisów art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody tj. nie uwzględnia zakresu adekwatnego do planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000. Ponadto obszar Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie pokrywa się w części z terenem zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Brynek, dla którego jednak projekt planu urządzenia lasu na lata 2022-2031 nie zawiera zakresu, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Mając na uwadze powyższe, w odniesieniu do obszaru Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie nie może mieć zastosowania przepis art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody, tj. możliwość odstąpienia od sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 lub jego części, gdyż zakres planu nie został uwzględniony w innym dokumencie.

Spełniamy wymagania EMAS - zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Plac Grunwaldzki 8-10, 40-127 Katowice
tel.: 32 42-06-801, sekretariat.katowice@rdos.gov.pl, www.gov.pl/web/rdos-katowice

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych i ustanawia plan zadań ochronnych w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia. Zmiana planu zadań ochronnych następują również w tym trybie.

Przystąpienie do opracowania zmiany planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003 wynika z rozszerzenia katalogu przedmiotów ochrony, a także konieczności weryfikacji załącznika określającego cele działań ochronnych. W odniesieniu do celów działań ochronnych na obszarach Natura 2000 Komisja Europejska w 2021 r. wskazała wytyczne w zakresie właściwego ich formułowania oraz konieczności ich uwzględniania w procedurze oceny oddziaływania na środowisko prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Szczegółowy opis sposobu ich ustalania zawiera § 3 pkt 5 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., poz. 186 z późn. zm.).

Plan zadań ochronnych jest narzędziem zarządzania zasobami przyrody, dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000. Podstawowym celem opracowania planu zadań ochronnych jest określenie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony, czyli zapewnienia, że siedliska przyrodnicze i gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. Plan zawiera: opis granic obszaru i mapę obszaru, zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru na danym terenie, cele działań ochronnych, niezbędne działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie oraz terenu i terminu ich wdrażania, a w razie potrzeby wskazania do zmian w istniejących dokumentach związanych z zagospodarowaniem przestrzennym.

W świetle przepisów ustawy o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawiając plan zadań ochronnych, zobowiązany jest kierować się, przede wszystkim koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono dany obszar Natura 2000.

W związku z tym, przyjmuje się następujące założenia do sporządzenia zmiany planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie.

1. Założenia podstawowe:

- 1) wyznaczenia działań ochronnych na pozostały okres obowiązywania zmienianego Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003;
- 2) zapewnienie, że gatunki zwierząt i siedliska przyrodnicze, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone;
- 3) zapewnienie ciągłości istnienia gatunków zwierząt i siedlisk przyrodniczych na danym terenie oraz określenie niezbędnych działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie, a także terenu i terminu ich wdrażania;
- 4) ustalenie celów działań ochronnych winno umożliwiać monitoring i weryfikację ich osiągnięcia, z uwzględnieniem:

- konieczności utrzymania właściwego stanu ochrony, likwidacji, ograniczenia istniejących lub potencjalnych zagrożeń dla przedmiotu ochrony lub zapobieżenia im - jeżeli obecny stan przedmiotów ochrony w obszarze został oceniony jako właściwy,
 - potrzeby osiągnięcia właściwego stanu ochrony, konieczności likwidacji, ograniczenia istniejących lub potencjalnych zagrożeń odpowiedzialnych za niewłaściwy stan ochrony przedmiotu ochrony lub zapobieżeniu im - jeżeli obecny stan przedmiotów ochrony w obszarze został oceniony jako niezadowalający lub zły, z wyjątkiem sytuacji, gdy ze względów przyrodniczych jest niemożliwe lub nieuzasadnione polepszenie tego stanu,
 - konieczności uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i konieczności likwidacji, ograniczenia zagrożeń dla przedmiotu ochrony lub zapobieżenia im - jeżeli stan ochrony przedmiotu ochrony nie jest możliwy do oceny,
 - konieczności zachowania integralności obszaru, łączności ekologicznej siedlisk w obszarze i łączności ekologicznej obszaru z obszarami sąsiednimi.
- 5) ustalenie działań ochronnych o charakterze „celowościowym”, tj. skoncentrowanych na osiągnięciu określonych efektów.

2. Założenia szczegółowe:

- 1) ustalenie kierunku ochrony na podstawie stanu chronionych gatunków zwierząt i siedlisk przyrodniczych oraz tendencji zachodzących zmian (utrzymanie, zmniejszanie lub wzrost zajmowanej powierzchni, bądź stanowisk występowania). Dążenie do zapewnienia stanu środowiska, umożliwiającego utrzymanie gatunków zwierząt i siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000;
- 2) wskazanie metod przeciwdziałania lub ograniczenia zidentyfikowanych zagrożeń dla utrzymania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i siedlisk przyrodniczych,
- 3) określenie celów ochrony, które winny być:
 - specyficzne dla miejsca,
 - kompleksowe, tj. obejmuje wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które są znacząco obecne na obszarze Natura 2000 (zgodnie z standardowym formularzem danych Natura 2000),
 - specyficzne co do cechy, tj. odnosić się do poszczególnych typów siedlisk lub gatunków na terenie,
 - specyficzne dla przewidywanego stanu, tj. jasno określające stan, jaki ma osiągnąć typ siedliska i gatunek na terenie; pożądanym warunkiem musi być:
 - ilościowość i mierzalność (cele ilościowe, ewentualnie uzupełnione o cele jakościowe, takie jak opis dobrego stanu siedliska lub struktury populacji) oraz raportowalne (umożliwiające monitoring),
 - realistyczność (rozsądne ramy czasowe i wykorzystanie zasobów), spójne w podejściu,

- kompleksowość (atributy i cele powinny obejmować właściwości interesującej cechy niezbędne do opisanie jej stanu jako korzystnego lub niekorzystnego),
 - jasne określenie, czy przewiduje się „przywrócenie” czy „utrzymanie” stanu ochrony danego elementu obszaru,
- odzwierciedlające znaczenie obszaru dla spójności sieci Natura 2000;
- 4) ustalenie działań w zakresie monitoringu;
 - 5) określenie wskazań do dokumentów planistycznych;
 - 6) określenie przesłanek sporządzania planu ochrony.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach zapewni możliwość aktywnego udziału wszystkich zainteresowanych w trakcie całego procesu wypracowywania ustaleń zmiany planu zadań ochronnych.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach będzie zamieszczał informacje o stopniu zaawansowania prac nad projektem zmiany planu zadań ochronnych na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/rdos-katowice/plany-zadan-ochronnych2>.